Grunnleggende ferdigheter – For medborgerkompentanse

Herre, Rønholt og Rugtvedt skoler
01.10.24 kl. 14-16
29.10.24 kl. 14 - 16

- Bli kjent med rammeverket og mestringsbeskrivelser for grunnleggende ferdigheter
- Bli kjent med grunnleggende ferdigheter i fagene og læringsstrategier
- Planlegge for dokumentasjon (prinsipper for skolens praksis) I lys av oppll. 11-1 og 11-2

Universitetet i Sørøst-Norge

Skolebidrag i Bambles grunnskoler
= samfunnets bidrag til sosial utjevning

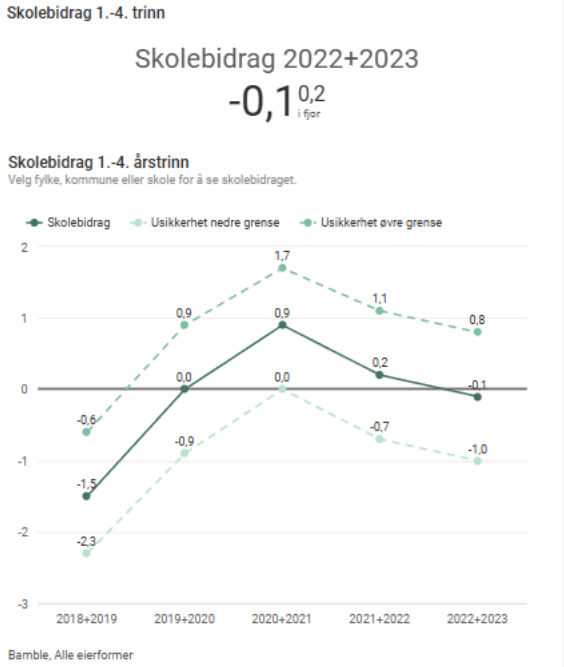

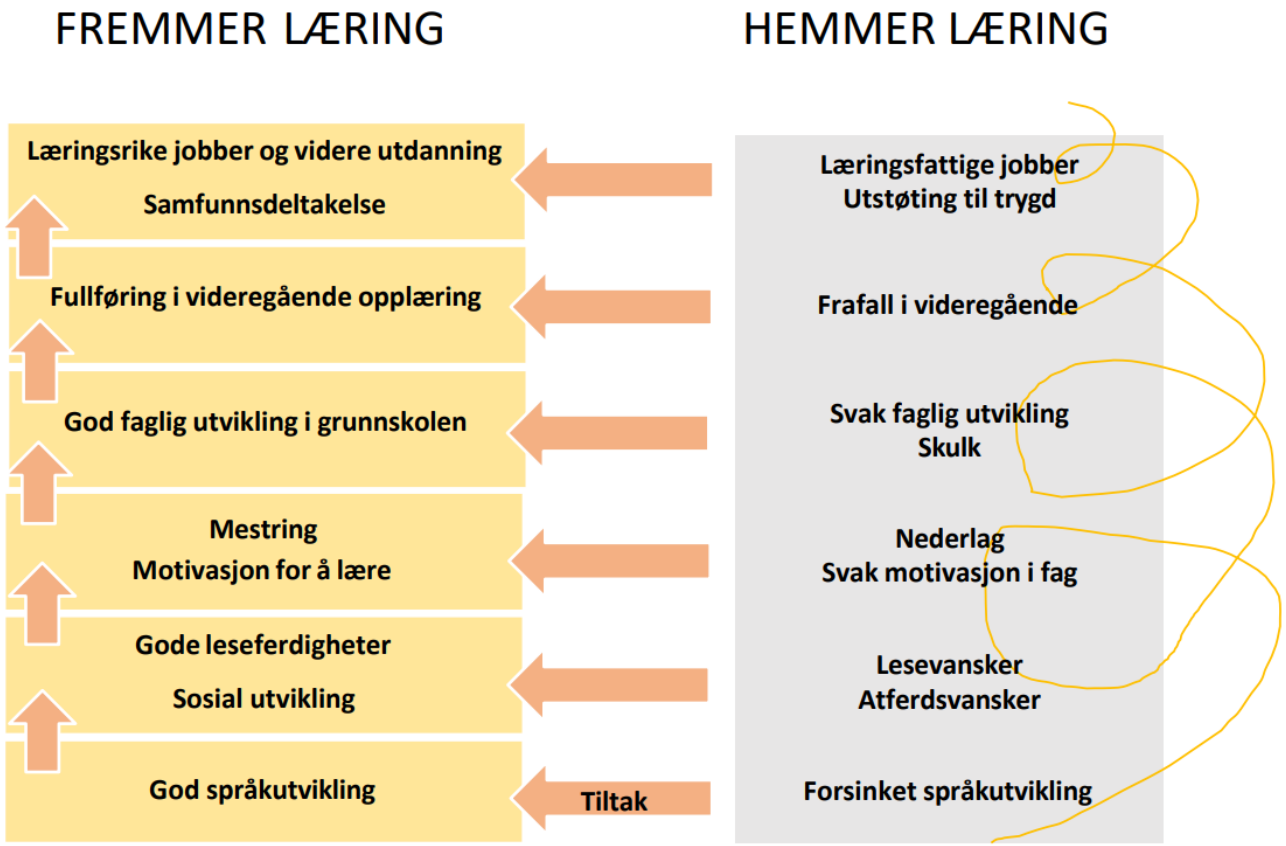

(Leseplanen for Bambleskolene, 2023, s. 11)

Øvelse: Repetisjon om lesestrategier

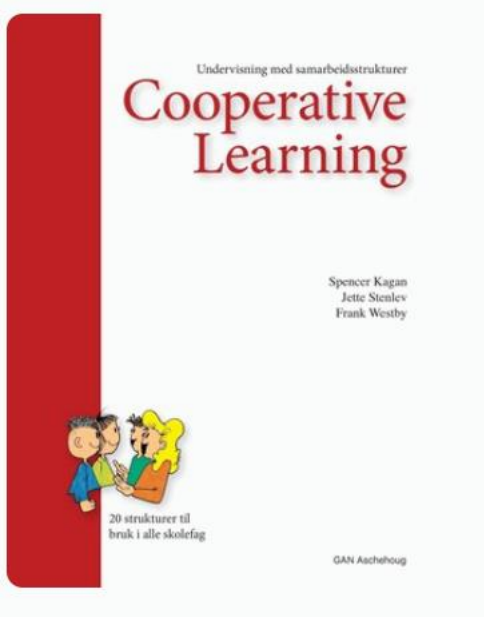

- Skriv på en post-it lapp
- Formuler et spørsmål fra teksten om lesestrategier.
  Start med et spørreord.
- Gå rundt i rommet. Hold hånden oppe når du er ledig for å stille spørsmål og svare på spørsmål.
- I møte med ny person, se hverandre i øyne og spør:
- Kan du hjelpe meg med et spørsmål? Begge svarer.
- Avslutt med å si: Takk for hjelpen.
- Løft hånden når du leter etter en ny som kan svare på spørsmålet.

Mestringsbeskrivelser og hva nasjonale prøver måler

Regning

Hva måler nasjonal prøve i regning?

Mestringsbeskrivelser regning

Lesing

Kva måler nasjonale prøve i lesing?

Mestringsbeskrivelser lesing

Lesestrategienes formål:

Memoreringsstrategier

Fordypningsstrategier

Kontrollstrategier

Mestringsnivå 2

Mestringsnivå 2: 43 til 55

Finne	Lokalisere tydelig uttrykte elementer i en tekst med klart konkurrerende informasjon.
Tolke	Oppfatte hovedtemaet og forstå sammenhenger som ikke er tydelig uttrykt i teksten.
Reflektere	Identifisere formelle trekk ved tekster og ta stilling til eller vurdere tekstens innhold.

Mestringsnivå 3

Mestringsnivå 3: 56 og høyere

Finne	Skille sterkt konkurrerende informasjon fra informasjon som er relevant for oppgaven.
Tolke	Forstå motsetningsfylt innhold og komplekse sammenhenger i teksten.
Reflektere	Bruke kunnskap om språk og tekst til å identifisere og forholde seg til mer komplekse trekk ved tekstens form og innhold.

De grunnleggende ferdighetene i fagene

~~– se læreplan for~~ fagene:

Verbet *drøfte* – se *norskplan og samfunnsfag*

- beskrive geografiske hovedtrekk i ulike deler av verden og reflektere over hvordan disse hovedtrekkene påvirker menneskene som bor der
- reflektere over hvorfor konflikter oppstår, og drøfte hvordan den enkelte og samfunnet kan håndtere konflikter
- utforske ulike sider ved mangfold i Norge og reflektere over menneskers behov for å være seg selv og for å høre til i fellesskap
- drøfte hva likeverd og likestilling betyr for et demokrati, og utvikle

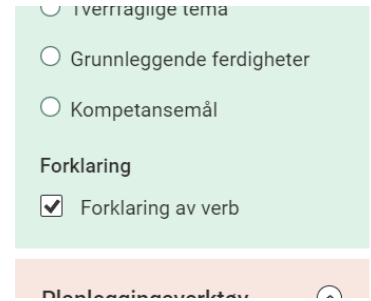

Mestringsbeskrivelser og hva nasjonale prøver måler

Regning

Hva måler nasjonal prøve i regning?

Mestringsbeskrivelser regning

Lesing

Kva måler nasjonale prøve i lesing?

Mestringsbeskrivelser lesing

Engelsk

Kva måler nasjonale prøve i engelsk?

Meistringsbeskrivelser engelsk

Analysebrettet – lesing og skolebidrag i Bambles barneskoler

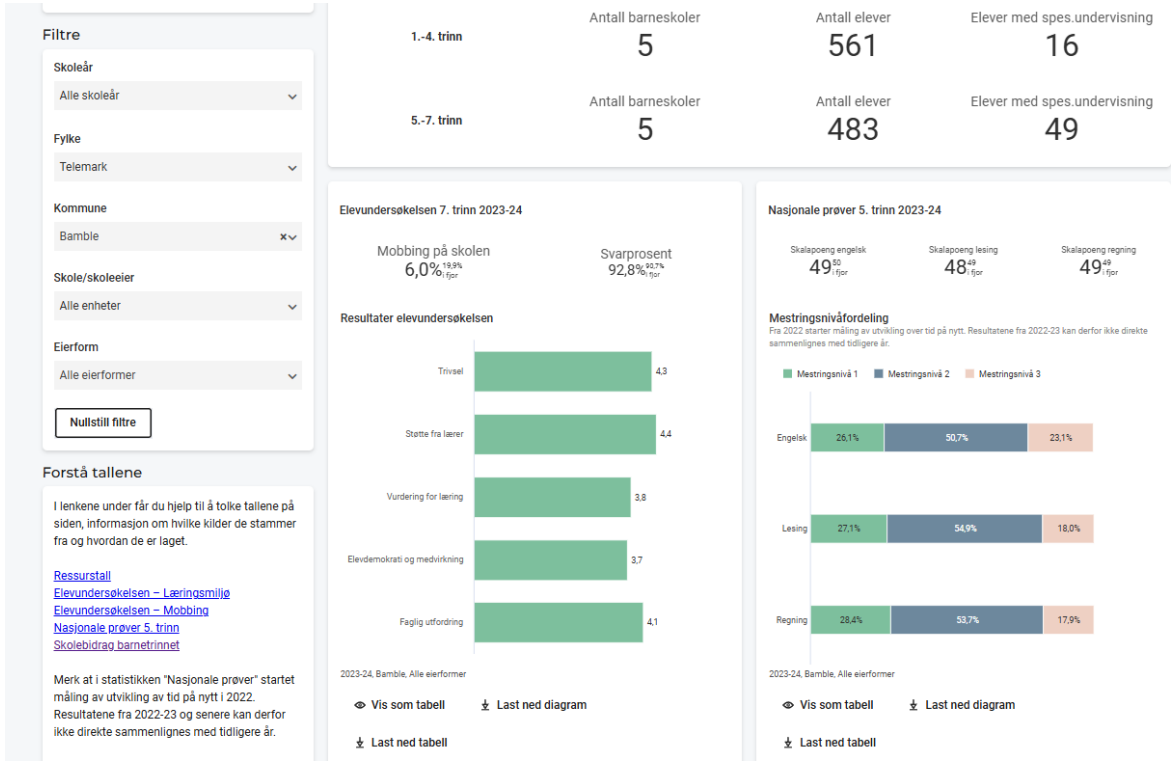

Mestringsnivå 1-3 (5. trinn)
Mestringsnivå 1-5 (8. trinn)

Forberede, utføre og bearbeide ▪ Bruke forkunnskaper og strategier for å forstå tekster. ▪ Variere lesemåte etter tekst og formål. ▪ Bevisst og kritisk ved lesing. ▪ Bearbeide tekst.	**Arbeidsmetoder** ▪ Jobbe med lese- og læringsstrategier i møte med fagtekster i alle fag ▪ Bruke lesebestillinger	**Lenker /tips** Leseforståelse og lesestrategier Leseleksa 101 måter (bok)
Finne ▪ Gjenkjenne sentrale tekster i faget. ▪ Finne og kombinere informasjon fra flere steder i tekster med konkurrerende informasjon. ▪ Finne implisitt informasjon i tekster. ▪ Vurdere om kildene er troverdige og bruke kilder på en kritisk og etterprøvbar måte.	**Arbeidsmetoder** ▪ Jobbe med lese- og læringsstrategier i møte med fagtekster i alle fag ▪ Trene på kritisk lesing ▪ Bruke lesebestillinger	**Lenker/tips** Kritisk literacy (bok) Kritisk lesing (PDF) Tenk Faktisk
Tolke og sammenholde ▪ Identifiserer hovedtemaet og forstår sammenhenger som er tydelig uttrykt i en tekst. ▪ Forstå tvetydigheter. ▪ Oppfatte motstridende informasjon og informasjon som står i motsetning til det forventede.	**Arbeidsmetoder** ▪ Jobbe med lese- og læringsstrategier i møte med fagtekster i alle fag ▪ Lyttestrategier ▪ Multiple tekster ▪ Kritisk lesing	**Lenker/tips** Tverrlesing Dialogisk undervisning Rollekort
Reflektere og vurdere ▪ Vurdere innholdet i tekster ut fra fagkunnskap og egne erfaringer. ▪ Analysere og vurdere form og innhold på en kritisk måte. ▪ Sammenligne og systematisere informasjon i ulike faglige tekster.	**Arbeidsmetoder** ▪ Jobbe med lese- og læringsstrategier i møte med fagtekster i alle fag ▪ Lyttestrategier ▪ Kritisk lesing	**Lenker/tips** Innføring i litterære samtaler (bok) Utforskende dialog

(Leseplanen for Bambleskolene, 2023, s. 25)

Anne Liv Kaarstad Lie, USN

NTNU | SKRIVESENTERET

SØK INNHOL

Barnehage Barnetrinn Ungdomstrinn Videregående skole

Ressurser

Her finner du relevante pedagogiske ressurser for barnetrinnet. Bruk søkefeltet eller filtreringsknappene for å finne inspirerende eksempler på god skriveopplæring - både i begynneropplæringa, i de første skoleårene og i den videre utviklinga av elevenes faglige skriving på mellomtrinnet.

Innholdsnavigasjon

- Setningsstartere
  - Skriverammer med setningsstartere
  - Eksempler på setningsstartere
- Setningsbindere
  - Tematisk inndeling av setningsbindere
  - Grammatisk inndeling av setningsbindere
    - Additive forbindere

Setningsstartere, bindeord og ordbanker

Skriverammer med setningsstartere kan gjøre det lettere å komme i gang med skrivingen, og de kan være til hjelp i planleggingsfasen av teksten. Med bindeord og ordbanker skapes variasjon i språket og flyt i teksten.

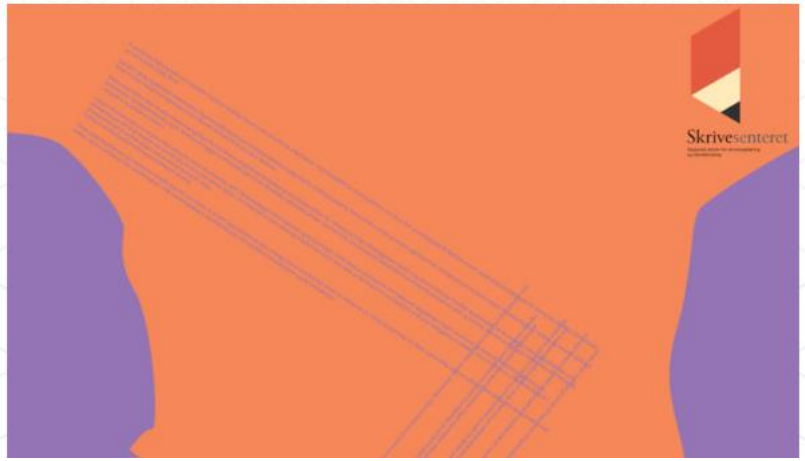

Argumenterende skriving

Ressursheftet er ment som en veiledning til lærere som ønsker å videreutvikle undervisningen i argumenterende skriving.

Hvordan kan du som lærer støtte og veilede elevene i argumenterende skriving?

Lesing i begynneropplæringen

Hvordan kan en fremme elevenes leseferdigheter gjennom å legge til rette for veiledet lesing, elevenes egen lesing og formidling av litteratur?

Å lese i begynneropplæringen handler om å kombinere deler og helheter. Deler er bokstaver og ord, og helheter er setninger og tekst. Dette kalles også metoder i leseopplæringen, og er et viktig element i veiledet lesing. Småbøker blir ofte brukt i *veiledet lesing* og vi ser på utfordringer knyttet til nivådeling og bruk av småbøker. Egen lesing er viktig også i begynneropplæringen og ikke minst formidling av litteratur. I denne pakken får du vite mer om disse temaene.

- Hva kjennetegner de ulike metodene i begynneropplæring?
- Hvordan arbeide med veiledet lesing?
- Hvordan kan småbøker brukes i begynneropplæringen?
- Hvordan motivere elevene til egen lesing?
- Hva kjennetegner en god høytlesingstund?

Øvelse:
Lesing og skriving som ferdighet i fagenes kompetansemål

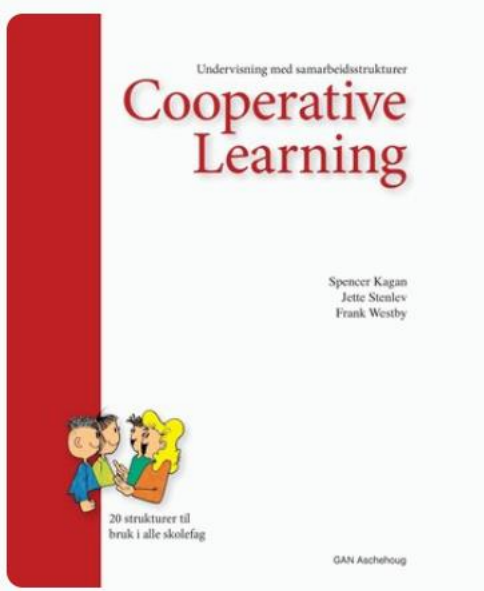

- Skriv på en post-it lapp
- Formuler en setning om noe du vil gjøre mer av i bruken av lesestrategier i fagene.
- Gå rundt i rommet. Hold hånden oppe når du er ledig til å forklare en annen.
- I møte med ny person, se hverandre i øyne og spør:
- Vil du høre om det jeg vil gjøre mer av? Begge deler og reflekterer.
- Avslutt med å si: Takk for hjelpen.
- Løft hånden når du leter etter en ny som kan høre om det du vil gjøre mer av.

Jobb i leseplanen for deres trinn:

Hvilke lesestrategier prøves? I hvilke fag? På tvers av fagene?

Hvordan jobber vi med lesestrategier slik at de forsterker tolkning og refleksjon?
(Kan vi jobbe med elevdokumentasjon som både utvider elevers forståelse og gir glede?)

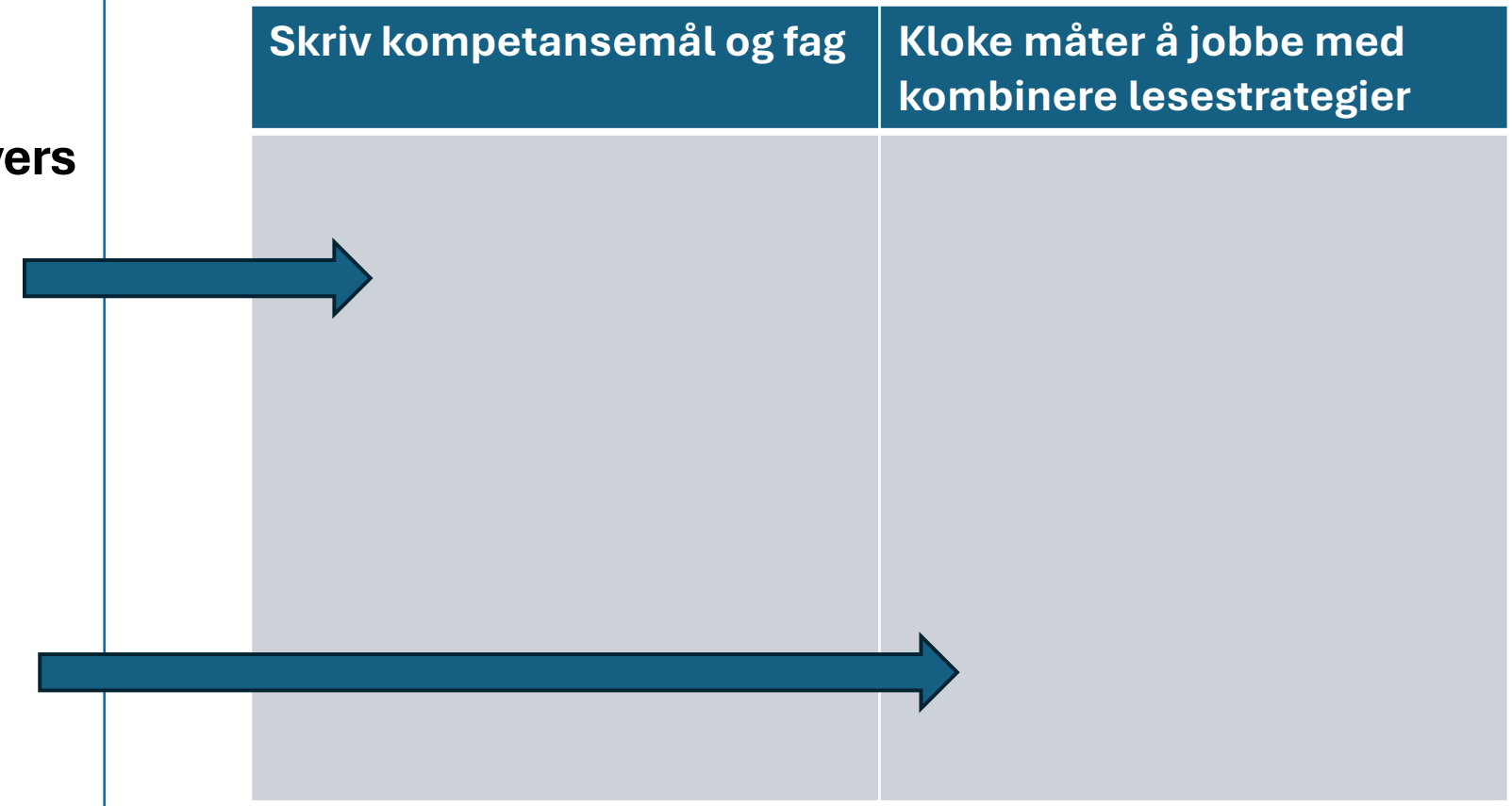

Utvikle leseplanen for Bambleskolene i lesing

Videreutvikle et system for dokumentasjon - oppll. §11-1 og 11-2?)